

בס"ד. י"ב תמוז תשפ"ב.

אשר יוציאם ואשר יביאם.

על מנהיגות ועל צאן.

ספר במדבר פרק כז

(טו) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל יְדֹנָד לֵאמֹר: (טז) יִפְקֹד יְדֹנָד אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה:

(יז) אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנִיָּה וְאֲשֶׁר יָבֵא לַפְּנִיָּה וְאֲשֶׁר יוֹצִיאם וְאֲשֶׁר יָבִיאם וְלֹא תִהְיֶה עֵדֶת יְדֹנָד כְּצֹאן אֲשֶׁר
אֵין לָהֶם רֹעֶה: (יח) וַיֹּאמֶר יְדֹנָד אֶל מֹשֶׁה קַח לָךְ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמְכָתָ אֶת יָדְךָ עָלָיו

רש"י על במדבר פרק כז פסוק טז ז

(יז) אשר יצא לפניהם - לא כדרך מלכי האומות שיושבים בבתיהם ומשלחין את חיילותיהם למלחמה אלא
כמו שעשיתי אני שנלחמתי בסיחון ועוג שנא' (במדבר כא) אל תירא אותו. וכדרך שעשה יהושע שנא'
(יהושע ה) וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה וגו'. וכן בדוד הוא אומר (ש"א יח) כי הוא יוצא ובא
לפניהם. יוצא בראש ונכנס בראש:

אלהי הרוחות - למה נאמר אמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתו של כל אחד ואחד ואינן דומין זה
לזה מנה עליהם מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו:

(7) העמק דבר על במדבר פרק כז פסוק יז

(יז) אשר יצא לפניהם. הוא בראש כפרש"י בשם הספרי: ואשר יוציאם. יטריח גם לעשות חדרים איך
יצאו ויבואו המה:

ולא תהי' עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. לעניני מלחמה לא שייך המשל כצאן. אלא כעם בלי מנהיג.
אלא הוא בקשה אחרת. באשר בעוד משה חי נתפרנסו בזכותו במן. עתה מאין יגיע להם זכות פרנסתם.
וזהו המשל כצאן אשר אין להם רועה מורה דרך להם למרעיתם. ויבואר עוד בפרשה הסמוכה:

ספר שמואל א פרק יח

(יד) וַיְהִי יוֹד לְכָל דָּרָכָיו {דָּרָכָיו} מִשְׁכִּיל וַיְדַבֵּר עִמּוֹ: (טז) וַיִּבֶן אֶשְׁדּוֹל אֲשֶׁר הוּא מִשְׁכִּיל מֵאֵד וַיִּגֶר מִפְּנֵיו:
(טז) וְכָל יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה אֶהָב אֶת דָּוִד כִּי הוּא יוֹצֵא וְבָא לַפְּנִיָּהם.

ספר דברים פרק לא

(ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בֶּן מֶאֱהָ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכַל עוֹד לְצִאת וּלְבֹא וַיְדַבֵּר אָמַר אֵלֵי לֹא תַעֲבֹר
אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה

העמק דבר על דברים פרק לא פסוק ב

לא אוכל עוד לצאת ולבוא. אע"ג שלא חש כחי כעת מכ"מ לצאת במלחמה ולבא בחזרה לשלום. שנמשך
איזה שנים אין בכחי אפי' אם לא היה גזרת ה' בכך. רק בדרך הטבע א"א ג"כ. אם לא להיפך שהיה
בסיעתא דשמיא. אבל בלי אומר ודברים לא אוכל:

(16) ספר קול מבשר ח"א - פרשת פינחס

ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה (במדבר כ"ז יז). הה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר ז"ל אמר בשם הרבי ר' בונם ז"ל, שמשרע"ה התפלל, שהרועה יהיה תמיד אחד מהעם, ונתעלה כשיהיה רועה. והבן.

(13) ספר אגרא דכלה - דף רפז/ב

אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם וכו' (במדבר כז יז). הלשון כפול שהיה די לשיאמר רק אשר יוציאם וכו', ודברי רז"ל (ספרי כג) ידועים, עם כל זה כפלים לתושיה. אך הוא לדעתי זהנה הצדיק המתפלל והמשפיע לבני דורו, צריך ליתן אל לבו כל הצטרפותם בעסקי העולם הזה ולהתבונן בתקנתם כדי לידע מה להתפלל עבורם, והתבונן בדברי רז"ל במסכת תענית (כ"ד ע"ב) שעשו תחבולה שילך רבי יהודה [לשוק] שיראה שהעולם הוא ברעבון, ותיכף התפלל וענהו הש"י. והנה אז כשמעין הצדיק בעסקי דורו להתפלל עבורם ולהשפיע להם, אז נקרא בבחינת פנים בפנים עם בני דורו, אך זה אי אפשר כל הימים להצדיק, כי מאין יהיה לו כח ויכולת להשפיע, אם לא ידבק את עצמו ויקשר נשמתו בחיי החיים אשר לו הכח והמשלה ובידו לגדל ולחזק לכל והבן, על כן בהכרח הוא להצדיק שימנע את עצמו לפעמים מלעין בעסקי העולם, ויתבודד את עצמו עם קונו ואז תוגדל מעלתו, ואצל בני העולם הוא חסרון בעת הזאת שהוא עמם אז בבחינת אחור בפנים, אבל אף על פי כן טובה גדולה הוא להם לאחר כך, כי על ידי זה ישוב עליהם אחר כך ויאר פניו אליהם ברב טוב גנזי ברכה וישועה ורחמים על ידי הארתו שקיבל מהאור העליון, (אחיי וריעיי כאשר תרצו ותתאוה נפשיכם להבין דברינו בטוב טעם, אזי טעמו נא מעץ החיים שער מטי ולא מטי בעולם העקודים ויאירו עיניכם ויגל לבבכם). וז"ש אדונינו משה בבקשתו אשר יצא לפניו"ם, (כשיצא מאתם מלעין בענייניהם, יהיה הכוונה לפניו"ם היינו: לטובתם להביא להם גנזי ברכה), ואשר יבוא (אחר כך מלא ודשן ברב טוב) גם כן לפניו"ם. או בהיפך אשר יצא לפניו"ם מדביקותו להתבונן בענייניהם, ואשר יבא לפניו"ם לדביקות העליון,

הרבי הרי"צ שניאורסאהן

כְּאִשֶּׁר מְגִיעָה לְאַזְנָנוּ יְדִיעָה עַל צַעֲרוֹ שֶׁל יְהוּדִי, צַעַר גִּשְׁמִי וְעַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה צַעַר רוּחָנִי. הִנֵּה מֵצֵד עֲנָן אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, צָרִיד צַעֲרוֹ שֶׁל הַזֵּוֹלֶת לְגַעַת לָנוּ עַד לְעֶצֶם הַנֶּפֶשׁ מִמֶּשׁ. וְאֶפְלוּ עַל סֶפֶק הַצִּלְחָה, עֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל הַתְּלוֹי בָּנוּ לֹא כָּל הַשְׁפּוּנוֹת כְּדִי לְהַצִּילוֹ.